

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22.10.1971, sp. zn. 4 Cz 19/71, ECLI:CZ:NS:1971:4.CZ.19.1971.1

Číslo: 52/1972

Právní věta: Ustanovením článku II odst. 4 zákona č. 153/1969 Sb., kterým se mění a doplňuje zákoník práce, nedošlo ke změně ustanovení § 18 vyhlášky č. 45/1964 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení občanského zákoníku.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 22.10.1971

Spisová značka: 4 Cz 19/71

Číslo rozhodnutí: 52

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody

Předpisy: 40/1964 Sb. § 447

§ 18 65/1965 Sb. § 195

§ 279

§ 280 66/1965 Sb. § 32 153/1968 Sb. § Čl. 2

§ 509 45/1964 Sb. § 17

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 52/1972 sb. rozh.

Ustanovením článku II odst. 4 zákona č. 153/1969 Sb., kterým se mění a doplňuje zákoník práce, nedošlo ke změně ustanovení § 18 vyhlášky č. 45/1964 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení občanského zákoníku.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 22. 10. 1971, [4 Cz 19/71](#))

Žalobce se domáhal náhrady škody, kterou utrpěl dne 14. 10. 1966, kdy byl těžce zraněn autotaxim náležejícím žalované organizaci. Následkem úrazu došlo k úplné invaliditě žalobce, jemuž byl od 13. 8. 1987 přiznán invalidní důchod v částce 557 Kčs měsíčně.

Obvodní soud pro Prahu 1 stanovil žalobci náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti a zjištěné invaliditě od 13. 8. 1967 nadále peněžitým důchodem 1043 Kčs měsíčně; za dobu od 13. 8. 1967 do vydání rozsudku bylo žalované organizaci uloženo zaplatit žalobci částku 19

817 Kčs. Protože žalobce v době, za kterou měl být zjištěn průměrný výdělek rozhodný pro určení výše peněžitého důchodu, nekonal práci ani 25 dnů, vycházel soud prvního stupně z pravděpodobného výdělku, kterého by dosáhl, kdyby byl pracoval (§ 447 odst. 2 o. z., § 17 odst. 1 vyhlášky č. 45/1964 Sb. a § 32 odst. 2 vládního nařízení č. 66/1965 Sb.). Z potvrzení organizace, u níž žalobce nastoupil do pracovního poměru dva dny před úrazem, bylo zjištěno, že jeho dosažitelný výdělek by činil měsíčně čistých 1850 Kčs, tedy více, než kolik smí činit náhrada za ztrátu na výdělků spolu s invalidním důchodem podle ustanovení § 447 odst. 2 o. z. a § 18 vyhlášky č. 45/1964 Sb. Přiznal proto soud prvního stupně žalobci peněžitý důchod ve výši odpovídající rozdílu mezi částkou 1600 Kčs měsíčně a invalidním důchodem 557 Kčs, tedy 1043 Kčs.

K odvolání žalobce Městský soud v Praze po doplnění řízení o tom, kde a s jakým výdělkem byl žalobce zaměstnán předtím, než nastoupil do práce u svého posledního zaměstnavatele, změnil rozsudek soudu prvního stupně i v tom, že zvýšil náhradu za ztrátu na výdělků za první dva měsíce roku 1970 celkem o 526 Kčs a od 1. 3. 1970 nadále stanovil měsíční důchod částkou 1306 Kčs. Podle názoru soudu druhého stupně lze z širší formulace článku II odst. 4 zákona č. 153/1969 Sb., kterým se mění a doplňuje zákoník práce, a z jednotné úpravy pro pracovní a nepracovní úrazy před 1. 1. 1970 vyvodit, že článkem II odst. 4 citovaného zákona bylo změněno i ustanovení § 18 vyhlášky č. 45/1964 Sb.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem ČSR proti výroku rozsudku soudu druhého stupně, pokud jím byla zvýšena náhrada za ztrátu na výdělků, tak, že rozsudkem soudu druhého stupně byl v uvedeném rozsahu porušen zákon.

Z odůvodnění:

Již zákonem č. 58/1956 Sb. byla s účinností od 1. 1. 1957 upravena odpovědnost podniků, ústavů, družstev nebo ostatních socialistických organizací, v jejichž provozu došlo ke škodě na zdraví nebo nastala-li smrt úrazem, který se přihodil v přímé souvislosti s výkonem zaměstnání, odlišně od jinak obecně platných ustanovení občanského zákoníku (§ 18 zákona č. 58/1956

Tato odlišná úprava nároků z pracovního úrazu na rozdíl od nároků z úrazů bez souvislosti s pracovním poměrem byla i v zákoně č. 150/1961 Sb., který nabyt účinnosti od 1. 2. 1962. O náhradě škody vzniklé jinak než pracovním úrazem nebo nemocí z povolání měl tento zákon výslovné ustanovení v § 32, které platilo až do 31. 3. 1964 a od 1. 4. 1964 bylo nahrazeno ustanoveními občanského zákoníku (§ 509 bod 13 o. z.). Ostatní ustanovení zákona č. 150/1961 Sb. platila až do 30. 4. 1965. Od 1. 5. 1965 byla nahrazena ustanoveními zákona č. 30/1965 Sb., který již za platnosti nového občanského zákoníku obsahoval v § 8 odst. 2 ustanovení shodná s ustanovením § 195 odst. 2 zák. práce a který počínaje dnem 1. 1. 1966 byl pak nahrazen zákoníkem práce (§ 279 bod 82 a § 280 zák. práce).

Z uvedených předpisů vyplývá, že při škodě na zdraví způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání jsou nároky poškozeného upraveny odlišně od nároků při škodě vzniklé mimo pracovní vztahy poškozeného. Názor soudu druhého stupně, že před 1. 1. 1970 byly předpisy omezující nároky na náhradu za ztrátu na výdělků jednotné pro pracovní i nepracovní úrazy, není proto správný.

Ustanovení článku II odst. 4 zákona č. 153/1969 Sb. nelze posuzovat izolovaně od celého obsahu tohoto zákona. Účel, který byl vydáním zákona sledován, je patrný už z úvodního vymezení jeho obsahu; jde totiž o zákon „kterým se mění a doplňuje zákoník práce“. V ustanovení článku I zákona č. 153/1969 Sb. jsou pod pořadovými čísly uvedena jedině ustanovení zákoníku práce, která se mění nebo doplňují ve svém novém znění. Přitom jsou tato ustanovení uváděna větou: „Zákoník práce č. 65/1965 Sb. ve znění zákona č. 88/1968 Sb. se mění a doplňuje takto:“.

Z celého obsahu zákona č. 153/1969 Sb. (srov. i článek II. odst. 1, 2, 3, 5, 6) vyplývá tedy nepochybně, že se vztahuje jedině k ustanovením zákoníku práce. Ustanovení článku II odst. 4 zákona č. 153/1969 Sb. sice neuvádí žádný určitý předpis zákoníku práce, avšak z jeho obsahu je patrné, že má na mysli ustanovení § 195 zák. práce, které bylo v článku I bod 69 zákona č. 153/1969 Sb. podstatně změněno. Na tuto změnu nepochybně míří první věta článku II odst. 4 citovaného zákona, která sama o sobě žádnou změnu nějakého ustanovení neobsahuje, nýbrž jen konstatuje, že k určité změně v článku I už došlo. To, co soud druhého stupně hodnotil v projednávané věci jako ustanovení obecného rázu, je naopak jen obecným konstatováním změny jinde v zákoně už provedené. Závěr, který z tohoto ustanovení zákona č. 153/1969 Sb. soud druhého stupně vyvodil, je proto v rozporu se shora vyloženým smyslem a účelem tohoto zákona.

Úplné znění zákoníku práce vyhlášené předsednictvem Federálního shromáždění podle článku III zákona č. 153/1969 Sb. pod č. 42/1970 Sb. neobsahuje také (jak je patrné z výpočtu zrušených předpisů taxativně uvedených v § 279) nic o zrušení ustanovení § 18 vyhlášky č. 45/1964 Sb.

Poněvadž tedy nedošlo ke změně ustanovení § 18 vyhlášky č. 45/1964 Sb. (§ 447 odst. 2 o. z.), porušil soud druhého stupně svým rozhodnutím v projednávané věci zákon v těchto ustanoveních, když žalobci přisoudil za měsíc leden a únor 1970 o částku 526 Kčs více jako nezkrácenou ztrátu na průměrném měsíčním výdělků 1862,75 Kčs po odečtení 557 Kčs důchodu a do budoucna mu přiznal peněžitý důchod v částce 1306 Kčs.